

# Štát - Rumunsko (Rumunsko) :



## Dejiny

**V rokoch 1476-1504** - bola krajina pod Osmanskou nadvládou.

**Roku 1861** - sa Moldavské a Valašské kniežactvo zjednotili a vytvorili Rumunsko.

**Roku 1878** - bola medzinárodne uznaná nezávislosť Rumunska od Turecka.

**Roku 1916** - krajina vstúpila do 1. svetovej vojny na strane Dohody.

**Roku 1920** - Rumunsko získalo značné územia na základe St. Germainskej a Trianonskej dohody.

**V rokoch 1930-1940** - prebiehal nástup fašizmu v krajine.

**Roku 1930** - kráľ Karol II. (1893-1953) prevzal kráľovskú korunu po synovi Michalovi.

**Roku 1939** - podpísalo Rumunsko zmluva o neútočení s Nemeckom.

**Roku 1940** - kráľ Karol II. abdikoval, nastúpila fašistická diktatúra na čele s generálom Ionom Antonescu (1882-1946). Začala nemecká okupácia.

**Roku 1941** - krajina vstúpila do 2. svetovej vojny na strane Osi.

**Roku 1944** - kráľ Michal (1921) zvrhol Iona Antonesca a preukázal lojalnosť Spojencom. Začala sovietska okupácia.

**Roku 1947** - komunisti donútili kráľa Michala abdikovať. Bola vyhlásená ľudová republika.

**Roku 1948** - došlo k prijatiu ústavy sovietskeho typu. Rumunsko vstúpilo do Rada vzájomnej hospodárskej pomoci (RVHP).

**Roku 1952** - bola prijatá druhá ústava sovietskeho typu.

**Roku 1955** - krajina sa stala členom Varšavskej zmluvy (VZ).

**Roku 1958** - z Rumunska odišli sovietske vojská.

**Roku 1964** - došlo k nadviazaniu diplomatických vzťahov so Spojenými štátmi americkými (USA).

**Roku 1965** - bola uzákonená nová ústava, ktorá obmedzovala vzťahy so Sovietskym zväzom (ZSSR).

**Roku 1974** - na prezidentský post nastúpil Nicolae Ceausescu (1918-1989).

**Roku 1977** - pri zemetrasení zahynulo 1 500 ľudí.

**Roku 1985** - boli zavedené mimoriadne úsporné opatrenia.

**Roku 1987** - robotníci demonštrovali proti zavedeným opatreniam.

**Roku 1989** - štátne bezpečnostné sily začali paľbu do protivládnych demonštrantov v Temešvári (Timisoara). Následne došlo k rozšíreniu násilných demonštrácií v celom Rumunsku. Vypukla „Vianočná revolúcia“. Armáda pomohla zvrhnúť Ceausescuov režim. Ceausescu a jeho manželka boli popravení.

**Roku 1990** - prebehli pluralitné voľby. Došlo k roztržkám medzi pre a protivládnyimi demonštrantami.

**Roku 1991** - bola podpísaná zmluva o spolupráci so ZSSR a schválený zákon o privatizácii. Po štrajkoch a demonštráciách rezignovala vláda krajiny. Bola prijatá nová ústava.

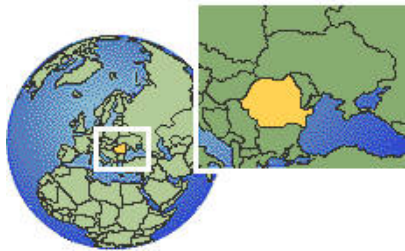
**Roku 1996** - komunisti stratili vládne pozície. Prezidentom Rumunska sa stal Emil Konstantinescu (1939).

## Rumuni

Románsky národ v Rumunsku (asi 19 miliónov z 22,5 milióna obyvateľov, odhad 1982); veľké skupiny žijú v krajinách bývalého ZSSR (asi 130 000), v bývalej Juhoslávii (asi 60 000), v Maďarsku (asi 17 000) a v zámorí (hlavne v USA a Kanade, celkom asi 270 000). Väčšina veriacich patrí k pravoslávnyim, časť (hlavne v Rumunsku) sú protestanti. Patria k východorománskej (balkánsko-románskej) jazykovej skupine románskych jazykov. Do roku 1860 písali cyrilikou, odvtedy latinkou.

Etnogenéza Rumunska bola veľmi zložitá. Za etnický základ Rumunska sú považované kmene, ktoré obývali rímsku provinciu Dacia (Dáci) a ktoré boli počas 2.-3. storočia n.l. romanizované. Ďalej tu zohrali úlohu neromanizovaní (tzv. slobodní) Dáci a od 6. storočia aj Slovania. Od 10. storočia sa rôzne pramene zmieňujú o Rumunoch pod názvom Valasi, Vlasi, Vlachoí (Moldavci). Formovanie rumunského národa v 19. storočí je spojené so vznikom jednotného štátu (roku 1862), s rozvojom kapitalistických vzťahov a vytvorením jediného spisovného jazyka.

Etnografickou skupinou Rumunská sú Kucovalasi (Aromuni, Cincari, Macedónski Rumuni) v bývalej Juhoslávii (Macedónia), severnom Grécku a v strednom Albánsku (celkom 200 000; odhad z roku 1967). Jazyk je dialektom rumunčiny; veriaci patria vo väčšej miere k pravoslávny, v Albánsku sú aj moslimovia. Donedávna žili polokočovným spôsobom života, delili sa na niekoľko kmeňov. Sú prevažne chovatelia dobytky a poľnohospodári.



### Ako sa správať v cudzine





## Zdroje

### Prevzaté a upravené z:

- James Hugnes, *Velká všeobecná ilustrovaná encyklopédia*, Mladé letá 2002, ISBN 80-06-01235-0,
- Václav Hubinger, František Honzák, Jiří Polišenský, *Národy celého světa*, Mladá fronta, Praha 1985,
- Anton Matula, László Mari, Ladislav Tolmáči, Terézia Tolmáčiová, *Lexikón štátov a území sveta*, MAPA Slovakia Bratislava 2001, ISBN 80-8067-023-4.

### Zdroje obrázkov

- Vlajky prevzaté a upravené z: <http://www.statnevlajky.sk/>,
- Polohy štátov prevzaté a upravené z: <http://www.zemepis.com/A-Z.php>,
- Mapy prevzaté a upravené z: <http://www.ezilon.com/maps/>.